

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และ นักศึกษา ในวิทยาลัยครูกลุ่มภาคกลาง เกี่ยวกับการประเมินการสอนของอาจารย์ในขณะนี้ ผู้วิจัยเสนอผลการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ในเรื่อง การประเมินการสอนของอาจารย์ในชั้นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการสอน 5 ด้าน คือ ด้าน จุดมุ่งหมายและเนื้อหา ด้านอุปกรณ์และวิธีสอน ด้านบุคลิกภาพของผู้สอน ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการประเมินผลและงานที่กำหนดให้ทำ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา เกี่ยวกับการประเมินการสอนของอาจารย์ทั้ง 5 ด้าน ตามข้อ 1
3. เพื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์ ในเรื่อง การดำเนินงาน เกี่ยวกับการประเมินการสอนในวิทยาลัยครู

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้เป็นบุคลากรของวิทยาลัยครู ที่เป็นผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ชั้นปีที่ 3 ที่ เรียนหลักสูตร ค.บ. 4 ปี และผู้ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2525 ของวิทยาลัยครูภาคกลาง 5 แห่ง คือ วิทยาลัยครูจันทบุรี วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยครูเทพสตรี

โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร 150 คน อาจารย์ผู้สอนภาควิชาละ 2 คน รวมทั้ง 5 แห่ง จำนวน 225 คน นักศึกษา 968 คน

2. การสร้างแบบสอบถามและแบบสำรวจ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินการสอนจากหนังสือการประเมินอาจารย์ แบบประเมินการสอนของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แบบประเมินการสอนของหน่วยพัฒนาคณาจารย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แบบสอบถามแบบสำรวจและจากงานวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวกับการประเมินการสอน โดยนำมาดัดแปลงให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนในวิทยาลัยครู และให้ครอบคลุมพฤติกรรมการสอนทั้ง 5 ด้าน

3. ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการประเมินการสอน 4 ท่าน พิจารณาตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหาร 20 ท่าน อาจารย์ 20 ท่าน และนักศึกษา 50 คน ในวิทยาลัยครูเลย จังหวัดเลย เพื่อทดสอบความเป็นไปได้ และปัญหาของเครื่องมือ แล้วนำมาหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ปรากฏว่า ได้ค่าความเที่ยงในแต่ละด้านของแต่ละฉบับ ดังตารางที่ 1

4. นำแบบสอบถามและแบบสำรวจ ไปแจกตามวิทยาลัยครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยมีเพื่อนอาจารย์ตามวิทยาลัยครู เป็นผู้ประสานงานเก็บรวบรวมข้อมูลคืนทางไปรษณีย์

5. วิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นในการประเมินการสอนของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ด้วยการทดสอบเอฟ (F-test) การวิเคราะห์ข้อมูล และหาค่าสถิติเบื้องต้นใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistics Package for the Social Science) ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะเสนอเป็นตาราง และบรรยายตามจุดประสงค์ที่วางไว้

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ในวิทยาลัยครูภาคกลาง ที่มีต่อการประเมินการสอนของอาจารย์สรุปได้ดังนี้

1. เมื่อศึกษาความคิดเห็นเป็นรายด้านของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา เกี่ยวกับการประเมินการสอนของอาจารย์ เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอน 5 ด้าน พบว่า ทุกกลุ่มมีความเห็นเป็นอย่างเดียวกัน คือ เห็นด้วยมากในทุกด้านที่นำมาใช้ประเมินการสอน โดยมีค่าเฉลี่ยแต่ละด้านดังนี้
 - 1.1 ค่าเฉลี่ย ด้านจุดมุ่งหมายและเนื้อหา ของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา เป็น 3.25, 3.14 และ 3.12 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก
 - 1.2 ค่าเฉลี่ยด้านอุปกรณ์และวิธีสอนของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา เป็น 3.26, 3.21 และ 3.13 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก
 - 1.3 ค่าเฉลี่ยด้านบุคลิกภาพของผู้สอน ของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา เป็น 3.27, 3.29 และ 3.24 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก
 - 1.4 ค่าเฉลี่ยด้านมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา เป็น 3.28, 3.33 และ 3.26 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก
 - 1.5 ค่าเฉลี่ยด้านการประเมินผล และงานที่กำหนดให้ทำของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา เป็น 3.36, 3.36 และ 3.23 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมากเช่นกัน
2. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา เกี่ยวกับการประเมินการสอนทั้ง 5 ด้าน พบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์แตกต่างกับความคิดเห็นของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ใน 2 ด้าน คือ ด้านจุดมุ่งหมายและเนื้อหา สำหรับความคิดเห็นของผู้บริหาร แตกต่างกับความคิดเห็นของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ใน 2 ด้าน คือ ด้านวิธีสอนและอุปกรณ์ ในด้านการประเมินผลและงานที่กำหนดให้ทำ ส่วนความคิดเห็นของผู้บริหาร กับอาจารย์ ไม่พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกด้าน
3. เมื่อศึกษาความคิดเห็นเป็นรายข้อกระทงในแต่ละด้านของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา เกี่ยวกับการประเมินการสอนของอาจารย์ในพฤติกรรมการสอน 5 ด้าน พบว่า

3.1 ในค่านจุกมุ่งหมายและเนื้อหาของนั้น ผู้บริหาร เห็นด้วยมากที่สุด ใน 2 ข้อกระทง คือ "เนื้อหาวิชาที่ใ้ได้รับเหมาะสมและสอดคล้องกับจุกมุ่งหมาย" กับ "เนื้อหาวิชาที่ผู้สอนใ้สอชนมีลักษณะสอดคล้องและสัมพันธ์กับวิชาอื่น" ส่วนที่เหลือนั้นเห็นด้วยมากกับทุกข้อกระทง สำหรับอาจารย์ และนักศึกษาเห็นด้วยมากกับทุกข้อกระทง

สำหรับข้อกระทงที่แสดงความเห็นสอดคล้องกัน และทั้ง 3 กลุ่ม จักให้อยู่ในอันดับ 1-5 ของแต่ละกลุ่ม มี 3 ข้อกระทง คือ "เนื้อหาที่ผู้สอนใ้ไม่ใ้ใช้ลักษณะของการท่องจำอย่างเคียว" "เนื้อหาวิชาที่ใ้ได้รับเหมาะสมและสอดคล้องกับจุกมุ่งหมาย" และ "ผู้สอนท่วให้ผู้เรียนบรรลุคามจุกมุ่งหมายที่ตั้ง ใ้ไว้อย่างเหมาะสมกับวิชา"

สำหรับข้อกระทงที่เห็นด้วยมาก 2 กลุ่ม คือ ผู้บริหาร และ อาจารย์ ในอันดับที่ 1-5 มีข้อกระทงเคียว คือ "เนื้อหาวิชาที่ผู้สอนใ้มีลักษณะสอดคล้องและสัมพันธ์กับวิชาอื่น"

3.2 ในค่านวิธีสอชนและอุปกรณนั้น ทั้ง 3 กลุ่มเห็นด้วยมากในทุกข้อกระทง

สำหรับข้อกระทงที่ทั้ง 3 กลุ่มเห็นสอดคล้องกัน และอยู่ในอันดับ 1-5 ของแต่ละกลุ่ม มีข้อกระทงเคียว คือ "ผู้สอชนกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอชน" นอกจากนั้นก็เป็น ส่วนที่เห็นสอดคล้องกันเคียว 2 กลุ่ม คือ อาจารย์ กับ นักศึกษามี 3 ข้อกระทง คือ "ผู้สอชนบอกแหล่งคามรู้อื่นแก่นักศึกษา" "ผู้สอชนล่วค้วเนื้อหาอย่าง เป็นชั้นคชนและมีระบบ" และ "ผู้สอชนใ้วิธีสอชนอย่างเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา" ผู้บริหาร กับนักศึกษา ใน 2 ข้อกระทง "ผู้สอชนเชื่ควมโยงและหาวิธีการ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำเนื้อหาวิชาไปใ้ใช้จริง" และ "ผู้สอชนใ้อุปกรณและเอกสารประกอบการสอชนอย่างเหมาะสมกับลักษณะและเนื้อหาวิชา"

สำหรับข้อกระทงที่แต่ละกลุ่มจักใ้เกินอันดับ 5 ขึ้นไปทุกกลุ่มมี 2 ข้อกระทง คือ "ผู้สอชนบรรยายอย่างมีประสิทธิภาพ" และ "ผู้สอชนเลือกอุปกรณใ้ใ้ค้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอชน"

3.3 ในค่านบุคลิกภาพของผู้สอชน ผู้บริหาร เห็นด้วยมากที่สุด 1 ข้อกระทง คือ "มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอชนเป็นอย่างดี" ที่เหลือเห็นด้วยมาก สำหรับอาจารย์ และนักศึกษาเห็นด้วยมากทุกข้อ

สำหรับข้อกระทงที่ทั้ง 3 กลุ่มเห็นสอดคล้องกัน โดยได้จัดไว้ในลำดับที่ 1-5 ของแต่ละกลุ่มมี 3 ข้อกระทง คือ "มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี" โดยจัดไว้เป็นอันดับที่ 1 ทุกกลุ่ม "วางแผนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน" และ "ชวนชวาทหาความรู้ใหม่อย่างสม่ำเสมอ" ที่เห็นด้วยเพียง 2 กลุ่ม คือ ผู้บริหารกับอาจารย์ มีข้อกระทงเดียว คือ "เอาใจใส่การสอนเป็นอย่างดี" และ อาจารย์ กับนักศึกษาในข้อกระทง "เป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์" ข้อเดียว ที่เหลืออีกนั้นเห็นด้วยมากเพียงกลุ่มเดียว ยกเว้นข้อกระทง "เป็นผู้ทรงค่าเวลา" ที่แต่ละกลุ่มให้ความสำคัญน้อยที่สุด

3.4 ในค่านิยมสัมพันธทั้งสามกลุ่มคือ ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา เห็นด้วยมากกับทุกข้อกระทง และมีความเห็นสอดคล้องกันทั้ง 3 กลุ่ม เมื่อจัดอันดับ 1-5 ได้แก่ ข้อกระทง "ยินดีให้ความช่วยเหลือทางวิชาการและกิจกรรมเสริมหลักสูตรแก่ผู้เรียน" "เข้าใจและยอมรับความรู้สึกของผู้เรียน" "ยอมรับความคิดเห็นของผู้เรียน" "ยินดีติดต่อกับผู้เรียนอย่างจริงใจและสม่ำเสมอ" "มีความเป็นกันเองกับผู้เรียน" สำหรับข้อกระทง "คำนึงถึงความต้องการของผู้เรียน" ทุกกลุ่มจัดไว้เป็นอันดับสุดท้าย

3.5 ในค่านิยมประเมินผล และงานที่กำหนดให้ทำ ทั้ง 3 กลุ่มต่างเห็นด้วยมากทุกข้อกระทง

สำหรับข้อกระทงที่ทั้ง 3 กลุ่ม แสดงความเห็นไว้สอดคล้องกัน และต่างจัดไว้ในอันดับ 1-5 ของแต่ละกลุ่มมี 4 ข้อกระทง คือ "ผู้สอนให้และกำหนดงานแก่ผู้เรียนอย่างเหมาะสม" "ผู้สอนวัดและประเมินผลผู้เรียนอย่างยุติธรรม" "ผู้สอนมีการประเมินผลการเรียนของผู้เรียนอย่างเหมาะสม" และ "ผู้สอนตรวจและแจ้งผลงานของผู้เรียนทุกครั้งที่มีงานให้กับผู้เรียน" ส่วนที่เหลือ เห็นด้วยเพียง 2 กลุ่ม คือ ผู้บริหาร และนักศึกษา ในข้อกระทง "ผู้สอนตรวจผลงานและผลการเรียนของผู้เรียนอย่างเหมาะสมยุติธรรม" และ อาจารย์ กับนักศึกษา ในข้อกระทง "ผู้สอนมีการชี้แจงให้ผู้เรียนรู้วิธีการประเมินผลในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี"

4. จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์ ในเรื่องการจัดการดำเนินงานเกี่ยวกับการประเมินการสอนในวิทยาลัยครู พบว่า

4.1 ผู้บริหาร และอาจารย์ มีความเห็นตรงกันในเรื่อง การนำผลไปใช้ ผู้บริหาร ร้อยละ 65.96 และอาจารย์ ร้อยละ 78.72 เห็นว่า ควรนำผลไป

ใช้ในการปรับปรุงการสอนของคณาจารย์ ส่วนผู้บริหาร ร้อยละ 30.85 และ อาจารย์ ร้อยละ 14.36 เห็นว่า ควรนำผลไปใช้ในการตัดสินใจของผู้บริหาร เช่น การพิจารณาความคิดความชอบ การเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ

4.2 ผู้บริหารและอาจารย์ มีความเห็นอย่างเดียวกัน ในเรื่องการจัดให้มีการประเมินการสอน โดยผู้บริหาร ร้อยละ 93.62 และ อาจารย์ ร้อยละ 91.49 เห็นว่า ควรจัดให้มีการประเมินการสอนในทุกชั้นเรียน

ผู้บริหาร และอาจารย์ มีความเห็นเช่นเดียวกัน ในเรื่องผู้ถูกประเมิน โดยผู้บริหาร ร้อยละ 92.55 และ อาจารย์ ร้อยละ 87.23 เห็นว่า อาจารย์ ควรได้รับการประเมินการสอนทุกคน

ผู้บริหาร และอาจารย์ มีความเห็นเช่นเดียวกัน ในเรื่องวิชาที่ควรประเมินโดยผู้บริหาร ร้อยละ 85.11 และอาจารย์ ร้อยละ 90.96 เห็นว่า ควรประเมินการสอนวิชาที่เปิดสอนในวิทยาลัยครูทุกวิชา

และ ผู้บริหาร กับอาจารย์ มีความเห็นอย่างเดียวกัน ในเรื่องจำนวนครั้งในการประเมินการสอน โดยผู้บริหาร ร้อยละ 84.04 และอาจารย์ ร้อยละ 85.64 เห็นว่า ควรประเมินทุกภาคเรียน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง

4.3 ผู้บริหาร และอาจารย์ มีความเห็นเช่นเดียวกัน ในเรื่องผู้ทำหน้าที่ประเมินการสอน โดยผู้บริหาร ร้อยละ 45.74 และอาจารย์ ร้อยละ 44.15 เห็นว่า ผู้ทำหน้าที่ประเมินควร เป็นนักศึกษา ส่วนที่เหลือแบ่งออกตามความคิดเห็นที่เสนอแนะเพิ่มเติม

4.4 ผู้บริหาร และอาจารย์ มีความเห็นอย่างเดียวกัน ในเรื่องการวิเคราะห์และแปลผล โดยผู้บริหาร ร้อยละ 62.77 และอาจารย์ ร้อยละ 62.77 เห็นว่า ควรให้กรรมการกลางเป็นผู้วิเคราะห์และแปลผล

4.5 ผู้บริหาร และอาจารย์มีความเห็นไม่ตรงกัน ในเรื่องระยะเวลาที่ควรประเมินการสอน โดยผู้บริหาร ร้อยละ 54.26 เห็นว่า ควรประเมินคอนปลายภาคเรียน แต่อาจารย์ ร้อยละ 56.91 เห็นว่า ควรประเมินการสอนตอนกลางภาคเรียน

และผู้บริหาร และอาจารย์ มีความเห็นไม่ตรงกัน ในเรื่องการ

แจ้งผลการประเมินการสอนให้อาจารย์ผู้สอนทราบ โดยผู้บริหาร ร้อยละ 61.70 เห็นว่า ควรแจ้งหัวหน้าภาควิชา แก่อาจารย์ ร้อยละ 67.02 เห็นว่า ควรแจ้งผลการประเมินกับ อาจารย์ผู้สอนโดยตรง

4.6 ผู้บริหาร และอาจารย์ มีความเห็นตรงกัน ในเรื่องผู้ที่ทำหน้าที่ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้บริหาร ร้อยละ 67.02 และ อาจารย์ ร้อยละ 71.28 เห็นว่า ควรให้เจ้าหน้าที่ประจำหน่วยงานเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้บริหาร และอาจารย์ มีความเห็นไม่ตรงกัน ในเรื่องการ วิเคราะห์ผลการประเมินการสอน โดยผู้บริหาร ร้อยละ 50.00 เห็นว่า คณะกรรมการ ควรทำการวิเคราะห์ และผู้บริหาร ร้อยละ 44.68 เห็นว่า ควรใช้คอมพิวเตอร์ ส่วน อาจารย์ ร้อยละ 50.53 เห็นว่า ควรใช้คอมพิวเตอร์วิเคราะห์ และอาจารย์ ร้อยละ 37.23 เห็นว่า ควรใช้กรรมการเป็นผู้วิเคราะห์

ผู้บริหาร และอาจารย์ มีความเห็นตรงกัน ในเรื่องระดับความ รับผิดชอบ โดยผู้บริหาร ร้อยละ 60.64 และอาจารย์ ร้อยละ 61.17 เห็นว่า ควรเป็น ความรับผิดชอบของวิทยาลัยแต่ละแห่ง

และผู้บริหาร และอาจารย์ มีความเห็นตรงกัน ในเรื่องงบประมาณที่ใช้ดำเนินการประเมินการสอน โดยผู้บริหาร ร้อยละ 61.70 และอาจารย์ ร้อยละ 55.85 เห็นว่า ควรใช้งบประมาณของวิทยาลัยครูแต่ละแห่ง

อภิปรายผล

จากการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ในเรื่อง ของ การประเมินการสอนของอาจารย์ในวิทยาลัยครูกลุ่มภาคกลาง เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอน 5 ด้านนั้น

1. จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของทั้ง 3 กลุ่ม เกี่ยวกับการสอนของ อาจารย์นั้น กลุ่มผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา มีความเห็นดังนี้

1.1 ด้านจุดมุ่งหมายและเนื้อหา ควรนำมาใช้ในแบบประเมินนั้นอาจารย์ เห็นว่า ควรนำไปใช้มากกว่านักศึกษา แสดงว่า อาจารย์เห็นความสำคัญและจำเป็นของข้อ

กระทรวงในค่านับสูงกว่านักศึกษา ซึ่งอาจเป็นเพราะอาจารย์เป็นผู้มีประสบการณ์ และทราบ
เนื้อหาที่จะสอนเป็นอย่างดี ผู้จัดมุ่งหมายของการสอนศึกษานักศึกษา

1.2 คำนวณวิธีสอนและอุปกรณ์ ผู้บริหารเห็นว่า ควรนำไปใช้เป็นข้อกระทรวง
มากกว่านักศึกษา แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารเห็นความจำเป็นและความสำคัญของวิธีสอน และ
การใช้อุปกรณ์มากกว่านักศึกษา ซึ่งเป็นเพราะมีความรู้ ประสบการณ์ที่แตกต่างกันทั้งคุณวุฒิ
และวัยวุฒิ

1.3 คำนวณบุคลิกภาพของผู้สอนนั้น ทุกข้อกระทรวงในค่านับนี้ ทุกกลุ่มมีความ
เห็นสอดคล้องกันว่าควรนำไปใช้ในแบบประเมินอย่างมาก อาจเป็นเพราะบุคลิกภาพของ
ผู้สอนนั้น เป็นสิ่งที่พึงสังเกตและประเมินได้ไม่แตกต่างกัน

1.4 คำนวณคุณสมบัติสัมพันธ์ของผู้สอนนั้น ทุกข้อกระทรวงทั้ง 3 กลุ่ม เห็นว่า
ควรนำไปใช้เป็นข้อกระทรวงเป็นอย่างมาก โดยมีความเห็นที่สอดคล้องกัน อาจเป็นเพราะ
ค่านับคุณสมบัติสัมพันธ์นั้น อาจประเมินได้ไม่มากนัก ในการจะให้เกณฑ์ที่แน่นอน เพราะ
อาจารย์เป็นผู้ที่คงมีการเปลี่ยนแปลง และปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา

1.5 คำนวณการประเมินผลและงานที่กำหนดให้ทำนั้น ผู้บริหารเห็นว่า
ควรนำข้อกระทรวง ไปใช้ในแบบประเมินมากกว่านักศึกษา แสดงว่า ผู้บริหารเน้นเรื่องการ
ประเมินผล และการให้งานแก่นักศึกษา ซึ่งผู้เรียนอาจจะยังมองไม่เห็นความจำเป็นเท่ากับ
ผู้บริหาร

ในกลุ่มของอาจารย์ และผู้บริหารนั้น ไม่พบว่า มีความแตกต่าง
กันในการคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนทั้ง 5 คำนวณ ซึ่งอาจเป็นเพราะทั้งผู้บริหารมี
คุณวุฒิ และประสบการณ์ที่ใกล้เคียงกัน

2. ผลการวิจัย พบว่า ทั้ง 3 กลุ่ม มีความเห็นตรงกัน คือ เห็นด้วยมาก
ในทุก ๆ คำนวณ ที่นำมาประเมิน และพิจารณาในรายข้อกระทรวงแล้วแต่ละข้อกระทรวงอยู่ใน
ระดับเห็นด้วยมากทุกข้อ แต่ถ้าดูความสอดคล้องของความสัมพันธ์ที่แต่ละกลุ่มให้ความเห็นแล้ว
แสดงว่า ข้อกระทรวงส่วนใหญ่จะนำไปใช้ได้ และคัดออกไปบางข้อกระทรวง

2.1 คำนวณมุ่งหมายและเนื้อหา นั้น สมควรนำข้อกระทรวงข้อไหนไว้
ใช้ คือ "ผู้สอนทำให้ผู้เรียนบรรลุตามมุ่งหมายที่ได้ตั้ง ไว้เหมาะสมกับวิชา"
"เนื้อหาวิชาที่ได้รับเหมาะสมและสอดคล้องกับมุ่งหมาย" และ "เนื้อหาวิชาที่ผู้สอนใช้

ไม่ใช่ลักษณะของการท่องจำเพียงอย่างเดียว" สำหรับข้อกระทงอื่น อาจจะไปปรับ และนำไปใช้ได้ ยกเว้นในข้อกระทง "ผู้เรียนบรรลุความมุ่งมั่นหมายที่วางไว้" นั้น ควร ตักออก เพราะทุกกลุ่มประเมินในอันคัมสุกท้าย ซึ่งอาจเป็นเพราะการพิจารณาลักษณะ ของผู้เรียนที่บรรลุความมุ่งมั่นหมายที่วางไว้ประเมินได้ยาก

2.2 ในด้านวิธีสอนและอุปกรณ์นั้น ข้อกระทงที่ควรใช้ที่สุดคือ "ผู้สอน กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน" และ "ผู้สอนบอกแหล่งความรู้ชั้นแก่นัก ศึกษา" "ผู้สอนลำคัมเนื้อหาอย่างเป็นขั้นตอนมีระบบ" "ผู้สอนใช้วิธีสอนอย่างเหมาะสม กับเนื้อหาวิชา" "ผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนค้นคว้าเพิ่มเติมอย่างเหมาะสม" "ผู้สอนเชื่อมโยงและหาวิธีการ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำเนื้อหาวิชาไปใช้จริง" และ "ผู้สอนใช้อุปกรณ์ และเอกสารประกอบการสอนอย่างเหมาะสมกับลักษณะวิชาและเนื้อหา" ส่วนในข้อกระทง "ผู้สอนบรรยายอย่างมีประสิทธิภาพ" สมควรตักออกได้ ซึ่งอาจจะระบุไม่ได้ว่าการบรรยาย อย่างมีประสิทธิภาพนั้นจะประเมินอย่างไร

2.3 ในด้านบุคลิกภาพของผู้สอนนั้น ข้อกระทงที่เห็นสอดคล้องกัน และสมควรนำไปใช้ในแบบประเมิน คือ "มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี" "วางแผน เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน" "ชวนชวหายหาความรู้ใหม่อย่างสม่ำเสมอ" "เอาใจใส่ต่อการสอนอย่างดี" และ "เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์" ส่วนข้อกระทงที่สมควรตักออก คือ "เป็นผู้ตรงต่อเวลา" "วางแผนได้อย่างเหมาะสมกับการทำหน้าที่" และ "รู้จักออกสลับ เมื่อเกิดความคิดเห็นขัดแย้ง"

2.4 ในด้านมนุษยสัมพันธ์นั้น สามารถนำไปใช้ได้ทั้งหมด หรือข้อ กระทงที่น่าจะตักออก โดยที่ทุกกลุ่มเห็นเช่นเดียวกันคือ "คำนึงถึงความต้องการของผู้ เรียน"

2.5 ในด้านการประเมินผลและงานที่กำหนดให้ทำนั้น เห็นสมควรนำ มาใช้ในแบบประเมินการสอน โดยไม่ต้องตักออก

จะเห็นได้ว่าข้อกระทงต่าง ๆ ในแต่ละด้านนี้ น่าจะเป็นพฤติกรรม ของผู้สอนที่มีประสิทธิภาพ และสมควรนำไปประเมินได้ ซึ่งข้อกระทงต่าง ๆ เหล่านี้ ผู้วิจัยได้เลือกจากข้อกระทงที่ใช้จริงในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (6 : 30) และการ วิเคราะห์ข้อประกอบของตัวแปรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนที่ดี ซึ่งได้

ทำการวิจัยมาแล้วของ จินตนา มาพวง (33 : 59) และ อุทุมพร ทองอุไทย (34 : 1)

3. จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์ ในเรื่องการจัดทำเนื้องานเกี่ยวกับการประเมินการสอนในวิทยาลัยครูนั้น ส่วนใหญ่มีความเห็นท้วงติงเกี่ยวกับทั้งผู้บริหาร และอาจารย์ โดยเห็นว่า การประเมินการสอนควรมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน โดยนำผลที่ได้มาปรับปรุงการสอนของคณาจารย์มากกว่านำไปใช้ในการตัดสินใจของผู้บริหาร ซึ่งน่าจะเป็นเพราะว่า ในระยะแรก ๆ นั้นไม่แน่ใจว่า ผลของการประเมินการสอนจะถูกต้องเที่ยงตรง จึงยังไม่ควรที่ผู้บริหารจะนำไปใช้ในการตัดสินใจ แต่ถ้าสำหรับอาจารย์ไปปรับปรุงการสอน จะเป็นการเหมาะสมกว่า ซึ่งตรงกับของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ในขั้นแรกของการเริ่มการประเมินนั้น เขาก็ไม่ได้ใช้ข้อมูลเหล่านี้ในการตัดสินใจของผู้บริหาร (7 : 1)

3.1 เมื่อจะทำการประเมินการสอน ควรทำการประเมินทุกชั้นเรียนกับอาจารย์ผู้สอนทุกคน ทุกวิชา และทุกภาคเรียน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง แสดงว่า ถ้าจะทำการทำอย่างเสมอภาคและทั่วถึง คือ ทำให้เหมือน ๆ กัน การกระทำการประเมินเฉพาะส่วนใดส่วนหนึ่ง หรือคนใดคนหนึ่ง และวิชาใดวิชาหนึ่ง อาจจะทำให้เกิดการโต้แย้ง ผลที่ได้รับอาจจะเป็นทั้งจุดเด่น และจุดด้อยแก่ผู้ถูกประเมิน อาจารย์บางท่านสอนหลายวิชาใน 1 ภาคเรียน ก็ควรได้ประเมินทุกวิชาที่สอน ซึ่งบางวิชาคนอาจจะไม่ถนัดก็ได้ ถ้าเลือกประเมินแต่วิชาที่ถนัดเท่านั้น วิชาใดที่ไม่ถนัดก็ไม่ให้ประเมิน ผลที่ได้จากการประเมินก็จะออกมาดี เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับผลของอาจารย์คนอื่น ๆ ที่ไม่มีโอกาสได้เลือกวิชาที่จะถูกประเมิน ก็จะเป็นการไม่เป็นธรรมกับผู้สอน

3.2 ทั้งผู้บริหาร และอาจารย์ ต่างเห็นว่าผู้ควรทำหน้าที่ประเมินการสอนของอาจารย์ ควรเป็นกลุ่มนักศึกษา ซึ่งอาจจะเห็นว่านักศึกษา คือ ผู้รับผลการสอนโดยตรง สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ ก็กล่าวในเรื่องของผู้ประเมินนี้ว่า นักศึกษาควรประเมินในฐานะผู้รับบริการ (20 : 81) แต่มีข้อเสนอเพิ่มเติมของทั้งกลุ่มผู้บริหาร และอาจารย์อีกหลายประการ และที่มากที่สุดควรเป็นจากทุกกลุ่ม (เพื่อนอาจารย์ ผู้บริหาร นักศึกษา และตนเอง) เป็นผู้ประเมิน ซึ่งอาจจะเห็นว่า แต่ละกลุ่มจะประเมินได้ดีในแต่ละด้านของแต่ละกลุ่มก็เป็นได้ เนื่องจากเป็นข้อมูลจากข้อคำถามแบบปลายเปิด จึงไม่สามารถบอกได้ชัดว่าเป็นความคิดเห็นส่วนมากหรือไม่

3.3 สำหรับผู้รับผิดชอบในการวิเคราะห์ผลนั้น ทั้งผู้บริหาร และอาจารย์ ต่างเห็นว่าควรใช้กรรมการกลางรับผิดชอบมากที่สุด ส่วนอันที่รองลงมา ก็เห็นว่าอาจารย์ผู้สอนควรเป็นผู้รับผิดชอบ ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า มีจุดมุ่งหมายที่จะประเมินเพื่อปรับปรุงการสอนของอาจารย์ (จากผลการสำรวจ ข้อ 1) และในเรื่องการเก็บข้อมูลทั้งสองกลุ่มมีความเห็นว่า ผู้แจกและเก็บแบบประเมิน ควรเป็นเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยงาน เพื่อไม่ให้เกิดความยุ่งยาก และเสียเวลาในการสอนของอาจารย์ในภายหลัง

3.4 ในเรื่องการประเมินการสอนนั้น ผู้บริหาร และอาจารย์ ต่างเห็นว่าควรเป็นงานรับผิดชอบระดับวิทยาลัยครูแต่ละแห่ง และใช้งบประมาณในการดำเนินงานของวิทยาลัยครูแต่ละแห่งด้วย การพัฒนาคุณภาพ และประสิทธิภาพ การสอนควรเป็นเรื่องของแต่ละบุคคลที่จะชวนชวาย เพื่อมิให้บทพร่องในหน้าที่ของตนอยู่แล้ว ทั้งผู้บริหาร และอาจารย์ จึงเห็นว่า ควรจะอยู่ในระดับวิทยาลัยครูแต่ละแห่งมากกว่าที่จะเป็นความรับผิดชอบของกรมการฝึกหัดครู

3.5 ส่วนระยะเวลาที่ควรประเมิน การวิเคราะห์ผล และแจ้งผลนั้น กลุ่มผู้บริหาร และกลุ่มอาจารย์ มีความเห็นไม่ตรงกันทั้ง 3 เรื่อง โดยผู้บริหารมีความเห็นว่า ควรประเมินในคอนปลายภาคเรียน แต่อาจารย์มีความเห็นว่าควรประเมินคอนกลางภาคเรียน ซึ่งอาจารย์อาจจะทั้งจุดมุ่งหมายว่า ประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ฉะนั้น จึงมีความเห็นว่าถ้าประเมินกลางภาคเรียน ก็สามารถปรับปรุงการสอนของตนได้ทันที แทนที่จะปล่อยเวลาให้ล่วงเลยไปอีก 1 ภาคเรียน โดยที่การเรียนการสอนยังมีข้อบกพร่องอยู่ และสำหรับผู้บริหาร อาจจะมีการคิดว่า การประเมินคอนปลายภาคเรียนจะทำให้ประเมินได้แน่นอน และจะทราบว่า การเรียนการสอนที่ผ่านไปนั้นเป็นอย่างไรด้วย เพราะว่าผู้ประเมินสามารถสอบถามการของอาจารย์ตั้งแต่ต้นจนจบ และดำเนินไปปรับปรุงก็จะทำได้ไปปรับปรุงในภาคเรียนต่อไป

3.6 การวิเคราะห์ผลนั้น ผู้บริหารเห็นว่า ควรวิเคราะห์โดยคณะกรรมการ แต่อาจารย์เห็นว่า ควรใช้คอมพิวเตอร์วิเคราะห์ อาจเป็นเพราะวิทยาลัยครูในกลุ่มภาคกลางมีเครื่อง ไมโครคอมพิวเตอร์ใช้แล้ว การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์จะช่วยให้ประหยัดเวลา และแรงงานได้ดีกว่า กรณีที่จะต้องปรับปรุงการสอน ก็จะสามารถนำผลไปใช้ได้อย่างรวดเร็วทันที่ทั้งนี้ สำหรับผู้บริหารอาจจะเห็นว่า มีคณะกรรมการทำงานอยู่แล้ว

ก็น่าจะทำการวิเคราะห์ได้ ซึ่งเมื่อคำนวณร้อยละจะมีถึง ร้อยละ 50.00 และส่วนที่มีความเห็นรองลงมา ร้อยละ 44.68 เห็นว่าควรใช้คอมพิวเตอร์ แสดงว่ามีความเห็นที่ใกล้เคียงกัน และในเรื่องสุดท้าย คือ การแจ้งผลการประเมินการสอนของอาจารย์นั้น ผู้บริหารเห็นว่า ควรแจ้งผ่านหัวหน้าภาควิชา ส่วนอาจารย์มีความเห็นว่า ควรแจ้งกับอาจารย์ผู้สอนโดยตรง ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าผู้บริหาร เป็นหัวหน้าภาควิชาอยู่ส่วนหนึ่ง จึงมีความต้องการจะทราบผลการ ประเมินก่อนก็เป็นไปได้ แต่อาจารย์ผู้สอนก็ต้องการจะทราบผลการ ประเมินการสอนของตนก่อนเช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาในวิทยาลัยครูกลุ่มภาคกลาง เกี่ยวกับการประเมินการสอนของอาจารย์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการจัดการประเมินการสอนในวิทยาลัยครู
 - 1.1 ควรตั้งจุดมุ่งหมายในการประเมินแต่ละครั้งให้แน่นอนลงไปว่าจะนำผลไปใช้ในเรื่องใด เช่น ปรับปรุงการเรียนการสอน การพิจารณาความดีความชอบ
 - 1.2 ให้แบบประเมินการสอนของอาจารย์ที่ปรับปรุงให้มีคุณภาพแล้ว และสามารถประเมินได้ตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้
 - 1.3 จัดประเมินการสอนอาจารย์ทุกคน ทุกวิชา ทุกระดับชั้น และทุกกลางภาคหรือทุกปลายภาค โดยทั้งคณะกรรมการชั้นเพื่อดำเนินการ เก็บข้อมูลและวิเคราะห์
 - 1.4 วิทยาลัยครูแต่ละแห่งรับผิดชอบ และจัดสรรงบประมาณเกี่ยวกับงานการประเมินการสอนของอาจารย์โดยตรง
2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1 ควรสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และ นักศึกษาในวิทยาลัยครูทั่วประเทศ ซึ่งผลที่ได้ อาจแจกจ่ายออกไป
 - 2.2 นำแบบประเมินที่ได้นี้ไปทดลองใช้จริงในวิทยาลัยครูทั่วประเทศ เพื่อนำมาปรับปรุงแบบประเมินมาตรฐานสำหรับวิทยาลัยครู